

DECIZIE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către avocatul Constantin Brînza în interesele
lui Muncescu Ion,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Muncescu Liuba
împotriva lui Muncescu Ion cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în
devălmășie,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016, prin care a fost
restituită cererea de apel depusă de Muncescu Ion, în temeiul neconformării
apelantului indicațiilor instanței în termenul stabilit,

constată:

La 13 februarie 2009, Muncescu Liuba a depus cerere de chemare împotriva lui
Muncescu Ion cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie.

În motivarea acțiunii a indicat, că la 04 februarie 2008, din vina pîrîtului, a fost
desfăcută căsătoria încheiată între dînsa și Muncescu Ion la 25 septembrie 1998.

Menționează că pe parcursul căsniciei în comun au construit o casă de locuit,
situată în comuna Budești, str. Crizantemelor nr.1, pe terenul, care i-a fost repartizat ca
fiind o familie nou formată.

Susține că ulterior, împreună cu pîrîtul Muncescu Ion, au plecat la muncă în
Federația Rusă, unde au obținut venituri pentru construirea casei de locuit, precum și
bunuri pentru amenajarea acesteia.

Remarcă că pe calea amiabilă nu a fost posibil de a fi partajate bunurile mobile
și imobile, ce constituie proprietatea comună în devălmășie, fapt care a determinat-o
înaintarea prezentei acțiuni în instanță de judecată.

Solicită partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie acumulate în
timpul căsătoriei, atribuindu-i în proprietatea sa - ½ cotă-parte din casa de locuit și
terenul aferent acesteia, situate pe str. Crizantemelor 1, comuna Budești mun.
Chișinău și bunuri mobile: o masă pentru calculator, televizor „Samsung” – 2 buc., un
televizor „Sony”, un frigider „Stinol”, un aragaz „Indezit”, un cuptor de microunde, un
aspirator „LG”, mobilă de bucătărie, mobilă pentru dormitor, covrolin, mobilă pentru
baie, robot de bucătărie, mixer, scaune – 3 buc., plasă pentru gard, uși – 5 buc.

Iar pîrîtului Muncescu Ion atribuind: $\frac{1}{2}$ cotă-parte din casa de locuit și terenul aferent acesteia, situate pe str. Crizantemelor 1, comuna Budești mun. Chișinău și bunuri mobile: televizor „Samsung”, centrul muzical „Pionier”, scaune – 3 buc., plasă pentru gard, diferite instrumente în sumă de 1000 dolari SUA, uși – 4 buc., butoi de vin, cărămidă – 800 buc.

Prin hotărîrea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 09 iunie 2009, a fost partajat imobilul proprietate comună în devălmășie a soților, fiind recunoscut după Muncescu Liuba și Muncescu Ion dreptul de proprietate la câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală pentru fiecare, din casa de locuit situată pe str. Crizantemelor 1, com. Budești, mun. Chișinău.

Prin încheierea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 23 martie 2010, a fost corectată omisiunea strecurată în hotărîrea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 09 iunie 2009 prin completarea în dispozitivul hotărîrii după sintagma „Se împarte imobilul proprietate comună în devălmășie a soților, recunoscînd după Muncescu Liuba și Muncescu Ion dreptul de proprietate la câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală pentru fiecare, din casa de locuit situată pe str. Crizantemelor 1, com. Budești, mun. Chișinău” cu cuvintele „și terenul aferent casei de locuit”.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2012, a fost admis apelul declarat de Muncescu Ion, casată integral hotărîrea primei instanțe din 09 iunie 2009 și încheierea primei instanțe din 23 mai 2010 și restituită pricina spre rejudecare în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei, Muncescu Liuba a depus cerere cu privire la modificarea cerințelor, solicitînd partajarea în natură, în cote-părți egale, terenul cu suprafața de 0, 1038 ha numărul cadastral 3120204.283 și casa de locuit individuală numărul cadastral 3120204.283.01, situate în mun. Chișinău, comuna Budești, str. Crizantemelor 1.

Ulterior, Liuba Muncescu, reprezentată de avocatul Angela Colțov, a mai depus cerere cu privire la modificarea pretențiilor din acțiune, prin care a solicitat recunoașterea după dînsa dreptul de proprietate asupra $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din materialele de construcție, ce constituie construcția de bază cu suprafața primului etaj de 79,2 m.p., inclusiv antreu - 2,8 m.p., camera de zi - 32,0 m.p., bucătărie sufragerie - 29,8 m.p., bloc sanitar - 5,7 m.p., locativă - 8,9 m.p. și etajul doi de 56,6 m.p., inclusiv, coridor - 9,4 m.p., locativă - 29,3 m.p., locativă - 17,9 m.p., garaj de 45,1 m.p., ne date în exploatare, amplasate pe terenul cu nr. cadastral 3120204283 pe str. Crizantemelor 1, comuna Budești, mun. Chișinău și dreptul de proprietate asupra $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,1038 ha înregistrat cu numărul cadastral 3120204283 în com. Budești, str. Crizantemelor 1, mun. Chișinău, cît și încasarea din contul pîrîtului în beneficiul său a sumei cheltuielilor de judecată suportate pe toată perioada procesului.

În cadrul examinării cauzei, Liuba Muncescu, reprezentată de avocatul Angela Colțov a depus și o cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, prin care a solicitat încasarea din contul pîrîtului Muncescu Ion în beneficiul Liubei Muncescu, compensație pentru cheltuielile de judecată în sumă de 4100,88 lei, inclusiv, 500 lei suma taxei de stat la depunerea acțiunii în judecată, 754,88 lei suma achitată pentru serviciile poștale pentru remiterea în adresa Primăriei comunei Budești a cererii și 3005 lei suma achitată pentru efectuarea expertizei în construcție.

Prin hotărîrea Judecătorei Ciocana mun. Chişinău din 14 iulie 2015, acţiunea a fost admisă integral şi dispusă partajarea bunurile în proprietate comună în devălmăşie prin recunoaşterea după Muncescu Liuba dreptul de proprietate asupra ½ cotă-parte ideală din materialele de construcţie ce constituie construcţia de bază cu suprafaţa primului etaj de 79,2 m.p., etajului doi de 56,6 m.p., garaj de 45,1 m.p. nedate în exploatare şi dreptul de proprietate asupra ½ cotă-parte ideală din terenul de construcţii cu numărul cadastral 3120204283 din mun. Chişinău, com. Budeşti, satul Budeşti, str. Crizantemelor 1. Totodată, s-a încasat de la Muncescu Ion în beneficiul Liubei Muncescu suma de 4100,88 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 03 august 2015, Muncescu Ion, reprezentat de avocatul Brînza Constantin a declarat apel împotriva holtărîrii primei instanţe, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanţe cu remiterea pricinii la rejudecare.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 22 septembrie 2015, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Muncescu Ion şi s-a acordat apelantului Muncescu Ion termen pînă la 04 noiembrie 2015, pentru înlăturarea neajunsurilor şi anume pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 300 lei şi explicat apelantului că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicaţiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 15 ianuarie 2016, apelantului Muncescu Ion, a fost acordat un termen suplimentar pînă la 29 ianuarie 2016, pentru înlăturarea neajunsurilor şi anume prezentarea şi anexarea dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 300 lei şi explicat apelantului că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicaţiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 03 martie 2016, a fost restituită cererea de apel depusă de Muncescu Ion, pe motivul neconformării apelantului indicaţiilor instanţei în termenul stabilit.

La 11 martie 2016, avocatul Constantin Brînză a declarat, în interesele lui Muncescu Ion, recurs împotriva actelor de dispoziţie a instanţei de apel, solicitînd admiterea acestuia şi casarea încheierilor instanţei de apel din 03 martie 2016, 22 septembrie 2015, şi 15 ianuarie 2016.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierile contestate, considerîndu-le ilegale şi neîntemeiate.

Susţine că la 03 martie 2016 în incinta Curţii de Apel Chişinău din bd. Ştefan cel Mare 73 sala 1 et 1 a fost fixată şedinţa de judecată, unde după verificarea prezenţei, instanţa a solicitat de la reprezentantul apelantului bonul de plată a taxei de stat în suma de 300 lei.

La care, instanţei i-a fost explicat că încheierea de a nu da curs cererii de apel, n-a fost adusă la cunoştinţă lui Muncescu Ion, cît şi încheierea din 15 ianuarie 2016 de acordare a terenului suplimentar a plăţii taxei de stat nu s-a adus la cunoştinţă apelantului Muncescu Ion şi nici avocatului acestuia Constantin Brînza.

Afirmă că la 04 februarie 2016 Brînza Constantin şi Muncescu Ion au primit citaţie prin care au fost înştiinţaţi despre examinarea cauzei la 03 martie 2016, fără a fi anexate încheierile în cauză.

Totodată, invocă că instanţei i s-a comunicat şi faptul că anterior pricina dată a mai fost examinată în ordine de apel, unde dînsul a achitat taxa de stat în sumă de 112,50 lei şi nu 300 lei, după cum i-a fost impus prin încheierea contestată.

Consideră că instanța de apel a emis încheierile din 22 septembrie 2015 și 15 ianuarie 2016 ilegal, impunându-l să plătească repetat taxa de stat și în baza acestor ilegalități a emis o încheiere din 03 martie 2016 de restituire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 martie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierilor instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În speță se constată că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016, a fost restituită cererea de apel depusă de Muncescu Ion, drept motiv fiind invocat faptul neconformării apelantului indicațiilor instanței în termenul stabilit.

Instanța de recurs conchide, însă, că încheierea instanței de apel din 03 martie 2016 este una neîntemeiată și emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept procedural, respectiv nu poate fi menținută.

Astfel, conținutul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC indică că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Cu referire la prevederile normei enunțate, instanța de recurs reține că deși, prin încheierile Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, apelantului Muncescu Ion i-a fost acordat termen pînă la 04 noiembrie 2015, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 300 lei, însă la materialele dosarului lipsesc probe care ar confirma recepționarea de către Muncescu Ion și reprezentantul Brînză Constantin a acestei încheieri, respectiv, nici apelantul și nici reprezentantul acestuia nu au avut la cunoștință despre acordarea termenului pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat, fapt care indică că de către instanță nu au fost respectate prevederile art. 100 CPC, care reglementează comunicarea actelor de procedură.

Or, potrivit art. 100 alin. (1) CPC, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (1) și (6) CPC, instanța înștiințează prin citație participanții la proces privitor la locul, data și ora ședinței de judecată. Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Conform prevederilor art. 105 alin. (1) și (5) CPC, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor și se restituie instanței.

În consecință, neavînd dovada recepționării de către apelantul Muncescu Ion a încheierii din 22 septembrie 2015 și ținînd cont de prevederile normelor enunțate, instanța de apel, prin încheierea din 15 ianuarie 2016, a acordat apelantului Muncescu Ion un termen suplimentar pînă la 29 ianuarie 2016, pentru înlăturarea neajunsurilor, și anume pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 300 lei, explicîndu-i totodată că în caz de neîndeplinire a cerințelor cererea va fi restituită fără examinare (f.d. 208).

Însă, probe care ar confirma și expedierea în adresa apelantului Muncescu Ion a acestei încheieri la materialele cauzei lipsesc, precum lipsesc și probe care ar confirma recepționarea acesteia de către apelantul, respectiv, ultimul nu au avut la cunoștință nici despre acordarea termenului suplimentar pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat, fapt care indică că de către instanță repetat nu au fost respectate prevederile art. 100 CPC, care reglementează comunicarea actelor de procedură.

Prin urmare, instanța de recurs constată că, instanța de apel, într-un mod neînțeleș, prin încheierea sa din 03 martie 2016 a dispus restituirea apelului, drept temei reținînd faptul că la 15 ianuarie 2016 s-a oferit termen suplimentar apelantului pînă la data de 29 ianuarie 2016, pentru înlăturarea neajunsurilor menționate în încheierea din 22 septembrie 2015.

Cu toate că, la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea de către apelantul Muncescu Ion sau reprezentantul acestuia Brînza Constantin a încheierii instanței de apel din 22 septembrie 2015 și din 15 ianuarie 2016.

Or, examinarea acestui aspect relevă că în adresa reprezentantului apelantului Muncescu Ion, Brînza Constantin a fost expediată doar citația emisă în data de 25 ianuarie 2016, prin care ultimului i s-a comunicat despre faptul că ședința de judecată pentru examinarea cererii de apel depuse de Muncescu Ion împotriva hotărîrii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 14 iulie 2015, este fixată pentru 03 martie 2016 ora 10.00 în incinta Curții de Apel Chișinău din bd. Ștefan cel Mare 73, sal nr. 1, et.I, mun. Chișinău, și care a fost recepționată de ultimul la data de 04 februarie 2016, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție (f.d. 210-211).

Așa fiind, după cum rezultă din actele cauzei și cum se insistă în cererea de recurs, la 04 februarie 2016, reprezentantul apelantului, Brînza Constantin a recepționat doar citația, prin care a fost înștiințat despre data, ora și locul examinării apelului declarat de Muncescu Ion, fără a-i fi adusă la cunoștință și încheierea instanței de apel din 15 ianuarie 2016, prin care apelantului Muncescu Iion i s-a acordat un termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 300 lei.

Iar în aceste condiții, nu poate fi reținută mențiunea instanței de apel precum că la 04 februarie 2016, reprezentantul apelantului, avocatul Brînza Constantin, a recepționat încheierea din 15 ianuarie 2016, în lipsa unei dovezi de expediere a acesteia, precum și de recepționarea ei.

De altfel, chiar dacă reprezentantul apelantului, avocatul Brînza Constantin, ar fi recepționat la 04 februarie 2016 încheierea instanței de apel din 15 ianuarie 2016, prin care apelantului Muncescu Iion i s-a acordat un termen suplimentar pentru prezentarea

dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 300 lei, ultimul era în imposibilitate vădită de a înlătura neajunsurile pînă la data de 29 ianuarie 2016, în timp ce un nou termen pentru înlăturarea neajunsurilor apelantului nu i-a fost acordat.

Cu toate că, în ședința de judecată din 03 martie 2016, după cum a menționat și instanța de apel, reprezentantul apelantului Muncescu Ion – Constantin Brînza a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor, însă care a fost lăsată fără soluționare.

Greșit instanța de apel a reținut și faptul că în adresa apelantului de mai multe ori a fost expediată încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, pentru înlăturarea neajunsurilor, referindu-se în acest sens și la înștiințarea emisă la 05 ianuarie 2016 (f.d. 205).

În dezacord cu susținerile instanței de apel invocate în acest sens, instanța de recurs reține că la 24 decembrie 2015, reprezentantul intimatei Liuba Muncescu, avocatul Angela Colțov, a depus instanței de apel o cerere, prin care a solicitat remiterea în adresa sa a informației ce ține de examinarea prezentei cauze în ordine de apel și după caz, data ora și locul examinării cauzei.

Drept urmare, la 05 ianuarie 2016, instanța de apel a expediat înștiințarea, cu mențiunea „repetat”, în adresa avocatului Angela Colțov, ca fiind reprezentat a lui Muncescu Ion, prin care i-a comunicat despre necesitatea înlăturării neajunsurilor menționate în încheierea din 05 noiembrie 2015, care, la fel, lipsește la materialele cauzei, și anume, prezentarea dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 300 lei.

Fără a ține cont, la momentul expedierii înștiințării din 05 ianuarie 2016, că avocatul Angela Colțov, este reprezentantul intimatei Muncescu Liuba și nu a lui Muncescu Ion, fapt ce în plus confirmă necomunicarea ultimului a actelor de procedură.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierilor recurate, or menținerea acestora, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a drepturilor lui Muncescu Ion de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Se impune subliniat la acest capitol și faptul că necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces ar putea înfrînge principiul echității procedurii civile și îngrădi în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil.

Colegiul reiterează că, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982). Or, cum drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

Astfel, art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii „în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o

situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

Considerentele expuse mai sus dovedesc netemeinicia soluției instanței de recurs cu privire la restituirea cererii de apel a lui Muncescu Ion, din care considerente recursul necesită a fi admis, cu casarea încheierilor Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, 15 ianuarie 2016 și 03 martie 2016 și restituirea pricinii în instanța de apel la etapa de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de Constantin Brînza în interesele lui Muncescu Ion.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2016 și încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Muncescu Liuba împotriva lui Muncescu Ion cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la etapa de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas